

Vurdering af it- og medieprodukter

Ved læreforløb, hvor slutmålet er fremstilling af et konkret produkt – en præsentation, en rapport, en videoproduktion, en radioreportage osv. – kan evalueringen af elevens kompetenceniveau tage udgangspunkt i produktet og den proces, der har ført frem til det.

Hvis produktionen skal udgøre grundlaget for en evaluering af elevernes it- og mediekompetencer, bør det dreje sig om en større produktion, der giver eleven mulighed for at arbejde med forskellige redskaber og udtryksformer. Et aftalepapir med fastlæggelse af faglige mål og it- og mediemål for arbejdet kan være med til at fastholde elevens fokus gennem produktionsforløbet, lige som det kan være et godt redskab ved den afsluttende vurdering.

En sådan it- og medieproduktion vil typisk kunne finde sted i forbindelse med et emnearbejde eller et projektførløb. Produktionen kan være det egentlige mål for elevens arbejde, men det kan også indgå som en del af en større helhed; i en projektopgave blev der fx både syet modetøj til en opvisning, og fremstillet en omfattende multimediepræsentation, der fortalte om modens udvikling i tre karakteristiske tidsperioder. Produktet kan vurderes både som enkeltstående produkt og som et element i den helhed, det er tænkt ind i.

Denne arbejdsform giver eleven ret stor frihed i forhold til udformningen af produktet. Herved adskiller den sig fra mere styrede arbejdsformer som fx kursusformen, hvor de stillede opgaver ofte styrer eleverne frem imod et resultat, der ikke er væsentligt forskelligt fra elev til elev.

For eleverne vil produktet i sig selv være målet for deres arbejde. Af hensyn til den følgende evaluering vil det dog være hensigtsmæssigt, hvis eleverne fastholdes på nogle mere eksplicite, it- og mediefaglige målformuleringer i forhold til dette produkt. Hvis der indgår illustrationer i en rapport eller præsentation, kan der således formuleres mål i forhold til de færdigheder, eleverne forventes at tilegne sig igennem forløbet, fx scanning og beskæring af billeder, samt den forståelse af billeder som udtryksmiddel i forhold til indhold og modtager, der arbejdes henimod.

Selv om det færdige produkt fortæller meget om, hvad eleven har fået ud af læreforløbet, kan det ofte være hensigtsmæssigt at kunne perspektivere med viden om arbejdsprocessen, når resultatet skal vurderes. Derfor kan det være en god idé at læreren noterer, hvordan de enkelte elever arbejder, hvordan deres produkt udvikler sig, og hvilke bidrag de enkelte elever i en gruppe yder til det fælles produkt, hvis eleverne ikke arbejder individuelt.

Eleven kan inddrages i vurderingen af produktet ved at blive stillet over for spørgsmål om fremgangsmåder, de anvendte metoder, redigeringsteknikker, design- eller indholdsmæssige valg osv.

Hvis denne evalueringsform anvendes, når eleverne arbejder i grupper, er det nødvendigt at afklare, hvordan eleverne har delt arbejdet mellem sig, således at det bliver muligt at vurdere hver enkelt elevs bidrag til det fælles produkt. Også her vil det i de fleste tilfælde være nødvendigt at stille en række spørgsmål til eleverne.

Læreren skal være opmærksom på, at erfaringer fra andre sammenhænge med nogle elevers varierende arbejdsindsats ikke altid kan overføres til it- og medieprojekter, idet elevernes rolle og motivation ofte ændres i disse situationer.

Hvis vurderingen foretages i plenum af lærere og elever i forbindelse med en fremvisning af de færdige resultater, skal læreren være opmærksom på, at

- det kan være meget tidskrævende, hvis mange produkter skal gennemgås og diskuteres
- eleverne skal vænne sig til denne evalueringsform; de skal have anvendt denne form i andre sammenhænge – og gerne som en tilbagevendende måde at evaluere på
- eleverne skal opøve kompetence i konstruktiv kritik af denne type produktioner.

Den refleksive kompetence er ikke nødvendigvis til stede på samme måde som ved mere traditionelle produkter, som eleverne har flere års skoleerfaring med at udarbejde og vurdere.

Denne evalueringsform er egnet til at afdække kompetencer med hensyn til betjening, forståelse og refleksion.

Vurdering af it- og medieprodukter - eksempel

Eleverne i en klasse på mellemtrinnet arbejdede i 4 uger med digitale illustrationer i forbindelse med emnet 'Den gode historie'. Undervisningen startede med en samtale om, hvad en god historie egentlig er for noget; eleverne kom med eksempler på fortællinger, som de selv syntes var gode, og i fællesskab snakkede man videre om, hvorfor nogle historier er sjove eller spændende, mens andre er kedelige at læse.

Derefter besluttede eleverne, hvilken slags historie, de ville skrive: spændende, sørgelig, uhyggelig, morsom osv., hvad idéen i historien skulle være, hvor den skulle foregå og hvilke personer, der skulle være med i den.

I den første uge skrev eleverne selve teksten til deres individuelle fortællinger – med respons fra lærer og klassekammerater. Derefter skulle de udvælge et sted i historien, som de gerne ville illustrere. Illustrationen kunne de lave som et eller flere billeder, der blev tegnet direkte på computeren, en animation bestående af en serie enkle billeder, en produktion i et præsentationsprogram eller en videofilm.

Eleverne havde tidligere arbejdet med én eller flere af disse programgenrer, og tilsammen kendte eleverne de nødvendige programmer og vidste, hvad der kunne laves med dem.

Før de gik i gang, skrev eleverne på individuelle aftalepapirer, hvad de ville lave, og hvad de ønskede at lære gennem produktionen – især med hensyn til it og medier.

Efter produktionen blev resultaterne fremvist. Hver elev skulle fortælle, hvilken del af historien, der var blevet illustreret, hvilket it- eller medieredskab, der var anvendt og hvorledes de enkelte billeder eller præsentationer var fremstillet. Det tog lang tid, og det var nødvendigt med hyppige pauser.

Derefter kunne de øvrige elever kommentere det fremviste. Eleverne havde tidligere arbejdet med denne evalueringsform og vidste, at de først skulle

komme med positiv kritik og derefter med negativ – og at begge slags kritik skulle begrundes.

Når eleverne var færdige, var det lærernes tur til at kommentere. Deres kritik gik både på it- og medieindholdet og det billedkunstmæssige indhold.

Her var aftalepapiret et godt udgangspunkt, og i de fleste tilfælde blev man i fællesskab enige om, hvor langt eleven var nået i forhold til sin målsætning. Selv om processen tog tid, gav den lærerne et godt indblik i, hvor langt den enkelte elev var nået i sin it- og mediefaglige udvikling. Og de øvrige elever fik idéer til, hvad de selv kunne prøve at arbejde med en anden gang.

Vurdering af it- og medieprodukter

Under undervisningsforløbet – check om...	
– du får samlet notater om forløbet til brug ved vurderingen	☐
– du er opmærksom på arbejdsfordelingen i grupperne	☐
– alle eleverne arbejder hen mod de mål, der blev aftalt	☐

Forberedelse af evalueringen – check om...	
– du har aftalt at bruge fælles eller individuelle kompetencemål	☐
– du har fastlagt de kriterier, som du vil anvende ved vurderingen af produktionen	☐
– eleverne skal inddrages i evalueringen af deres produkt	☐
– der er afsat tid nok til fremlæggelsen i klassen	☐
– de nødvendige faciliteter er klar til fremlæggelsen – herunder en eventuel projektor	☐

Under fremlæggelsen – check om...	
– eleverne havde forstået og fastholdt de fastsatte kompetencemål	☐
– der er overensstemmelse mellem dine notater undervejs og elevens egen vurdering af sin produktion	☐
– eleverne nåede de it- og mediemål, der blev aftalt i starten – eller om de nåede noget helt andet	☐
– eleverne selv var i stand til at vurdere deres kompetencer	☐
– eleverne kunne indgå i en dialog om de kompetencer, deres produktion afspejlede	☐
– det lykkedes alle elever at komme til orde ved fremlæggelsen og kommenteringen af produkterne	☐

Efter evalueringen – check om...	
– eleverne havde lært at forholde sig konstruktivt til hinandens produkter	☐
– eleverne forstod evalueringen og var enige i din/den fælles konklusion	☐
– alle, eller kun nogle af eleverne, nåede de aftalte kompetencemål	☐
– eleverne har udviklet it- og mediekompetence, der svarer til kravene i Junior PC-kørekortet	☐
– denne evalueringsform fungerede som et godt redskab ved vurdering af elevernes it-kompetencer både for klassen som helhed og for de enkelte elever	☐
– du ville ændre noget, hvis du en anden gang skulle bruge denne evalueringsform	☐